

IZVEŠTAJ O RADU VIKTIMOLOŠKOG DRUŠTVA SRBIJE U 2003. GODINI:

Tokom 2003. godine Viktimološko društvo Srbije je nastavilo da sledi svoju programsku orijentaciju utvrđenu Statutom. Plan koji je bio zacrtan u programu usvojenom na prethodnoj godišnjoj Skupštini je ostvaren i on se odvijao u okviru sledećih grupa aktivnosti:

- izdavačka delatnost;
- istraživanje;
- predlog izmena zakona koji se tiču žrtava kriminaliteta i zalaganje za njihovo usvajanje;
- monitoring položaja žrtve u krivičnom postupku i zalaganje za poboljšanje položaja žrtve u praksi;
- podizanje svesti javnosti i stručnjaka o žrtvama kriminaliteta i njihovim pravima;
- osnivanje i razvijanje službe za pomoć žrtvama kriminaliteta;
- aktivnosti usmerene na doprinos istini i pomirenju u Srbiji;
- organizovanje tribina, okruglih stolova, seminara, konferencija i sl;
- razvijanje saradnje sa vladinim i nevladinim organizacijama u zemlji i međunarodne saradnje;
- uključivanje mladih ljudi.

U periodu između dve skupštine, Viktimološko društvo Srbije nastavilo je sa izdavanjem časopisa Temida. Do sada su objavljena 3 broja za 2003 godinu, a u pripremi je br.4. Teme za 2003. godinu bile su: zaštita žrtava i svedoka, krivično delo nasilje u porodici, penalne teorije i prakse i žrtve i globalizacija.

Tokom 2003. godine izvršene su pripreme za osnivanje, osnovana je, javno promovisana i počela sa radom služba VDS info i podrška žrtvama. VDS info i podrška žrtvama pruža informacije i emotivnu podršku žrtvama kriminaliteta, i upućuje ih na druge službe koje im mogu biti od koristi. U tom smislu, VDS info i podrška žrtvama predstavlja prvu službu ove vrste u Srbiji. Objavljen je i prvi izveštaj o radu ove službe, u kome su detaljno opisane sve aktivnosti koje se neposredno u posredno odnose na ovu službu.¹ Takodje, objavljene su i dve informativne brošure za žrtve, a u pripremi je i treća brošura namenjena žrtvama koje žele da prijave krivično delo i/ili se pojavljuju kao svedoci u krivičnom postupku. Uspostavljena je i formalizovana saradnja sa GSUP Beograd, Centrom za socijalni rad u Zemunu i sa Okružnim javnim tužlaštvom. Takodje, uspostavljena je saradnja sa službama za pomoć žrtvama kriminaliteta iz Belgije i Holandije, čije članice će u decembru održati trening za trenere volontera VDS info i podrške žrtvama. Nastavljena je saradnja sa Svetskim viktimoškim društvom i Evropskim forumom službi za pomoć žrtvama, i podneta prijava za prijem u članstvo u Evropskom forumu.

U ovom periodu nastavljeno je zalaganje za promene zakona i prakse. U tom smislu sa uspehom je okončano zalaganje za unošenje krivičnog dela trgovina ljudima u Krivični zakon Srbije. Takodje, dve žene žrtve nasilja koje su ubile nasilnike su pomilovane, kao rezultat kampanje Amnestija za žrtve. Naše članice su, takodje, učestvovala u izradi i lobiranju za izmene Porodičnog zakona, što je rezultiralo unošenjem izmena vezanih za nasilje u porodici i zaštitu dece.

U periodu maj-novembar 2003. godine, u saradnji sa OEBS-om, sprovedeno je istraživanje pod nazivom Trgovina ljudima u Srbiji, čiji rezultati će početkom 2004. godine biti objavljeni u knjizi na srpskom i engleskom jeziku. Od početka smo pratili sudjenja u slučajevima trgovine ženama u Beogradu (Zarubica i

Savanović), a u cilju uključivanja većeg broja obučениh volontera u ovu aktivnost, 6. decembra će biti organizovan jednodnevni seminar za buduće posmatrače sudjenja za trgovinu ljudima.

Tokom 2003. godine VDS je organizovalo dve konferencije i to: Medjunarodna konferencija Liberalizacija viznog režima i trgovina ljudima u regionu (u Beogradu, sa SMIP-om) i konferencija «Krivično delo nasilje u porodici – gde smo sada i kuda dalje» (na Zlatiboru, sa ABA CEELI). Pored toga, sa grčkom nevladinom organizacijom Evropska perspektiva, kancelarija u Kragujevcu, u septembru smo organizovali sastanak budnosti na temu «Trgovina ljudima – aktuelna situacija i problemi» Pored toga, VDS je na različite načine bilo uključeno u rad različitih seminara, konferencija, simpozijuma i sl. u zemlji i inostranstvu.

Tokom 2003. godine nastavljene su i aktivnosti u vezi sa razvijanjem javne rasprave o istini i pomirenju u Srbiji i u tom smislu, zajedno sa Fridrich Ebert Stiftungom, organizovali smo 6 tribina/razgovora² u okviru projekta «Od sećanja na prošlost ka pozitivnoj budućnosti – Koji model istine i poverenja/pomirenja je potreban Srbiji?» Tribine su organizovane u Novom Sadu, Leskovcu, Velikoj Plani, Novom Pazaru, Kragujevcu i Subotici. Zajedno sa »Vojvodjankom – Regionalnom ženskom inicijativom iz Novog Sada« u bioskopu Rex je organizovana promocija projekta Vivisekt. Takodje, odštampano je i 5000 brošura/poziva za slanje predloga i ideja o modelu istine i pomirenja, čija distribucija je u toku. Na predlog VDS, Samizdat B92 je izdao knjigu prof. S.Cohena Stanje poricanja.

Članovi VDS su, takođe, prisustvovali različitim konferencijama i drugim skupovima u zemlji i inostranstvu, na kojima su predstavljene aktivnosti VDS, odnosno razvoj viktimoloških saznanja u našoj zemlji, i ostvareni značajni kontakti sa viktimolozima iz drugih zemalja. Predsednica VDS dr Vesna Nikolić-Ristanović je po pozivu predavala, a četiri članice (mr Biljana Simeunović-Patić, mr Sanja Ćopić, mr Sanja Milivojević i Biljana Mihić) su pohađale Postdiplomski kurs iz viktimologije, koji u Dubrovniku svake godine organizuje Svetsko viktimološko društvo. Takodje, dr Vesna Nikolić-Ristanović i mr Sanja Ćopić, generalni sekretar VDS, učestvovala su na XI simpozijumu Svetskog viktimološkog društva, koji je u julu održan u Stellenbosch-u, u Južnoj Africi, gde su u svojim prezentacijama predstavile aktivnosti VDS u vezi službe za pomoć žrtvama i istine i pomirenja. Pored toga, dr Vesna Nikolić-Ristanović je održala plenarno predavanje po pozivu, a mr Biljana Simeunović-Patić je izložila svoje saopštenje, na II nacionalnoj kriminološkoj konferenciji sa međunarodnim učešćem, koja je u septembru održana u Ljubljani. U svom predavanju o prevenciji viktimizacije, V.Nikolić-Ristanović je, između ostalog, predstavila i službu VDS info i podrška žrtvama. Takođe, mr Sanja Milivojević je prisustvovala Drugom pripremnom seminaru za jedanaesti ekonomski forum OEBS-a «Nacionalni i međunarodni ekonomski uticaj trgovine ljudskim bićima», dok je Biljana Mihić prisustvovala Međunarodnom seminaru «Ljudsko dostojanstvo – trgovina decom u Evropi», koji je u septembru održan u Briselu.

Napravljen je web site, koji se redovno ažurira, a takodje, u skladu sa dogovorom na prethodnoj skupštini, napravljena je informativna mailing lista, tako da se jednom mesečno članovi informišu o tekućim i planiranim aktivnostima i sl. U ovom periodu je uglavnom kancelarija slala informacije članovima, dok su informacije od strane članova o njihovim inicijativama i aktivnostima, a u cilju prosledjivanja drugim članovima putem liste, dobijane sasvim retko, pa smatramo da to treba unaprediti u narednom periodu.

U različite aktivnosti VDS u ovom periodu je neposredno bilo uključeno 26 članova, što predstavlja oko četvrtine ukupnog članstva. Za uključivanje u rad VDS u ovom periodu, posebno u proteklih mesec dana, interesovanje je pokazao veći broj lica, većinom mladih ljudi.

Nažalost, VDS je u periodu između dve skupštine izgubilo dva svoja člana, koji su preminuli u ovoj godini i to: prof. dr. Mirjana Obretković i Arandjel Markićević.

U prethodnom periodu, kao i ranije, VDS se finansiralo od članarina, pretplate na časopis i od donacija. Rad VDS u proteklom periodu pomogli su Fridrich Ebert Stiftung, EU, Ministarstvo za nauku i tehnologije Srbije, UNHCHR, OEBS, ABA CEELI i Fond za otvoreno društvo.

-----

1 Za detaljnije informacije u vezi aktivnosti u pravcu poboljšanja zaštite žrtava videti Izveštaj o pripremi i početku rada službe VDS info i podrška žrtvama.

2 Sedma tribina će biti organizovana 4.12. 2003. u Beogradu.

U Beogradu

21.11.2003.

Dr Vesna Nikolić-Ristanović

predsednica VDS